

av Sofiakatedralen. I varje fall torde knappast några fynd göras, som äro äldre än nordbornas ankomst. Först om sådana göras, kan man påstå, att här tidigare fanns ett slaviskt samhälle av någon betydelse. Egenomligt nog har man ju inte heller i Kiev funnit några föremål, som kunna antyda, att här legat en stad, tidigare än nordbornas uppträdande på platsen.

För kännedomen om ovanstående grävningsundersökningar hänvisas till:

A. Artsichovskij och V. Rybakov, Grävningarna i Slavna i Novgorod.

G. P. Grozdilov, Den arkeologiska expeditionen till Novgorod (Sovjetiska Archeologia III och I).

T. J. Arne

HARALD THOMASSON

IN MEMORIAM

Läroverksadjunkten Harald Thomasson i Göteborg avled den 31 oktober 1937 i en ålder av endast 44 år. Därmed avslutades, mänskligt att döma mycket för tidigt, en forskargärning, som på kvartärgeologiens och den därtill nära gränsande stenåldersarkeologiens fält redan burit rika frukter och som utlovade ännu mera.

Thomasson ägnade många år av sitt verksamma liv åt en planmässigt upplagd revidering av det stora och invecklade problemkomplex, som heter Östersjöns senkvartära historia. Denna utredning, som resulterat i några viktiga, preliminära avhandlingar av hans hand, bland vilka här särskilt kunna nämnas »Baltiska tidsbestämningar och baltisk tidsindelning vid Kalmarsund» 1927 och »Äldre baltiska skeden» 1935, var ännu på långt när icke avslutad, när döden ryckte pennan ur hans hand. För stenåldersforskningen voro dessa undersökningar av stort värde och man motsåg på detta håll med stort intresse hans sedan länge utlovade publicering av Kolmårdsområdets strandlinjer och andra delar av hans stort anlagda baltiska forskningar. Sedan han som lärare förflyttats till Västsverige upptog han med sin sedvanliga energi och grundlighet ett nytt viktigt och hittills mycket ofullständigt utrett problemkomplex på sitt arbetsprogram, nämligen västkustens senkvartära nivåförändringshistoria. Ett betydande bidrag till dessa problems lösande lämnade han i sin stora utredning av Sandarnaboplatsens tidsbestämning och de därmed sammanhängande frågorna 1934. Ett preliminärt resultat av hans tragna fältarbeten på västkusten föreligger i uppsatsen »Åldersgrupperingen inom västsvensk stenålder» 1936.

Thomasson kom helt naturligt under sina strandlinjestudier även in på rent arkeologiska frågeställningar. Tillsammans med T. Engström har han utfört ett resultatrikt fältinventeringsarbete i Bråviksområdet, som medförde upptäckten av en mängd nya stenåldersboplatsslokaler och utmynnade i ett preliminärt framläggande i tryck (tillsammans med Engström) av dessa resultat (»Ett boplatssområde i Kvarsebo socken» samt

»Nya stenåldersboplatser inom Kolmården», båda i Vitterhetsakademiens Handlingar 1932).

Thomasson var en forskare av utpräglad självständig läggning. Han föredrog gärna att bygga upp sina slutsatser på nya, av honom själv utförda primärarbeten utan att låta sig alltför mycket influeras av de förhärskande åsiktsriktningarna inom de ämnesområden han bearbetade. Det kom därför att stå strid om flera av hans åsikter, en strid, som blott var till gagn för vetenskapen. Två veckor innan Thomassons bortgång nedskrev undertecknad i en översikt av de senaste årens stenåldersforskning på västkusten en kritik från arkeologisk synpunkt av några av hans specifikt nya hypoteser rörande nivåförändringsfrågorna och därmed sammanhängande arkeologiska företeelser, en kritik, som undertecknad i sitt stilla sinne hoppades skola bliva upptakten till en givande diskussion om dessa intressanta problem med Thomasson, eftersom jag väl visste, att svarsinlägg icke skulle utebliva. Föga kunde man vid denna tidpunkt ana, att han skulle så brutalt ryckas bort från sitt stora, på lång sikt anlagda forskningsarbete. Den kvartärgeologiska-arkeologiska vetenskapen förlorade här ett av sina livgivande ferment, försåvitt som planmässig grundlighet i förening med orädd självständighet är en av dess viktigaste ingredienser.

Axel Bagge

SVENSKA FORNMINNESFÖRENINGEN

Svenska Fornminnesföreningen sammanträdde till årsmöte i Handelshögskolan den 8 mars 1938. Vid de ordinarie föreningsförhandlingarna, som ägde rum i lärosal 1, omvaldes de förutvarande styrelseledamöterna och nyvaldes kapten E. Malmberg och docent H. Arbman, vilken sistnämnde på omedelbart följande styrelsesammanträde utsågs till andre sekreterare efter docent A. Schück, som av sagt sig. Vidare omvalde årsmötet revisorer och revisorssuppleant. Efter de ordinarie förhandlingarna höll överintendenten frih. R. Cederström inför en talrik publik i aulan föredrag över ämnet: »De svenska riksregalierna.»

Nästa sammanträde försiggick i Statens Historiska Museums medeltidsal den 10 maj. Dr Sten Florin talade över ämnet: »Mälardalens första bönder. De senaste årens utgrävningar på sørmländska jordbrukarboplatser från stenåldern.» Efter föredraget yttrade sig prof. T. J. Arne, frih. E. Hermelin, prof. B. Nerman och föredragshållaren.

Utfärden hade för året förlagts till Södertörn och gick av stapeln söndagen den 29 maj. Kl. 10 f. m. avreste ett 60-tal personer i bussar och bilar ifrån Stockholm. Vid 11-tiden var man framme vid Norsborg, i vars park deltagarna hälsades välkomna av landshövding Edén, varpå det i parken belägna gravfältet demonstrerades av docent N. Åberg. Man bröt därifrån upp för att vid 1-tiden anlända till Nynäshamn, där å restaurant Strand kaffe och thé intogs. Nästa hållpunkt var Ösmo kyrka, dit an-